

Tiago

Tiago 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nupe, okwasi'o ma'e 'gã nupe. Tiago 'ga Jejui 'ga rewirera. (Maku 6.3) 'Ga feraw ire Tiago 'ga Jejui 'ga rerowiaa. A'eramũ 'ga 'ũina 'wyririamũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe, Jerusareg ipewara 'gã nupe. (Atos 21.18)

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete rakue. A'eramũ 'gã awau oka'jama Jerusareg awi. Okwasi'wau 'gã awau kwe pe. A'eramũ Tiago 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe. Na'ga etee rũi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou okwasi'o ma'e 'gã nupe rakue.

¹ Je Tiagoramũ ka'aran akwasiat pẽ nupe. Je 'ã Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga porowyky apoaramũ nanẽ je 'ã nũ. A'eramũ je ka'arana monou ikwasiaa pẽ nupe Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ. Kwe pe okwasi'o ma'eramũ pẽ nupe je ka'arana kwasiari imonou. Jaruete te pejemogy? a'e je pẽ nupe. Jerewirera 'jawe pejemogy jee, kũjãmeramũ pẽẽ jerenyra 'jawe 'jau.

Sirowiat Jarejuwarete 'ga

² Pejejeupe mama'eay jesaukaramũ kasi pẽ'arasig pejemogyau ne. Janeruwarete 'ga mama'eaya pẽ nupe ijeapoa okwaap. A'eramũ pẽẽ pejeku'iramũ etee pejemogyau

pejejemogypyyka etee Jarejuwarete 'ga ree. ³ “A'jea futat sipo 'gã jemogypyygi je ree?” e'i te 'ga, mĩnamũ mama'eay resaukaa ae upe. A'eramũ pẽẽ pejejemogypyyka etee futat 'ga ree. Ojee pẽ mojemogypyygukaawamũ te 'ga mama'eay resaukari pẽ nupe. ⁴ A'eramũ pẽẽ pejejemogypyyka etee futat pejejemogyau 'ga ree pejeojere'emamũ futat. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. Ojee pejemogypyyg awi peojere'ema te 'ga afutat. Ojee ae ojemogypyygamũ 'ga ae mu'akwaawi mama'e are. A'eramũ ae ajemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ mama'e tywera otywe'emamũ ae pype. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. ⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar are pejejeapyoe'emamũ pejeje'ega 'ga upe: “Ku'jyp. Nakwaawi ete je. Najereapyoi ete je eneremifutar are. A'eramũ ene je mueapyou jereko esage are”, 'jau ki pẽẽ 'ga upe. A'eramũ 'ga pẽ mu'akwaapa ee. Nije'eg ywyrafena'uweri 'ga janee. Naoje'eg ywyrafen imũ rũi 'ga jane mu'ei ojeupe ae je'egamũ.

⁶⁻⁸ A'eramũ pẽẽ “je mu'akwaaw ape” 'ga upe 'e re pejejemogypyyka etee 'ga ree. “Maran sipo 'ga je mu'akwaawi 'wei”, pe'je kasi ne. Aipo 'jaramũ ae 'y 'jawe. Sã'ã ywytua 'y pya ko katy. A'eramũ 'ã 'y ryjuapi rerawau kwe katy. A'ere 'ã ipyau kwe katy nũ. A'eramũ 'ã erua ko katy nũ. Nan ae Jarejuwarete 'ga rerowiaraiparamũ. Werowiare'emamũ 'ga, “mama'e mũ emut jee”, ojeupe pẽẽ 'eramũ, 'ga namura'uweri pẽ nupe ojeupe pẽnemienũjã. A'eramũ pẽẽ, “mama'e mũ emut jee”, 'ga upe 'jau, 'ga ree etee futat pejejem-

ogypyyka pejemogyau. A'eramũ te 'ga iapoi pẽ nupe, a'jea futat ojee pejemogyppygamũ.

Janeku'i jane Jarejuwarete 'ga ree

⁹ Jarejuwarete 'ga ree ojemogyppyyk ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau. Nitywi agawewi futat 'gã mama'ea. A'etea 'gã iku'iete futat ajemogyau. “Ku'jywa 'ga te nã'ã Jeruwaretea re'ã”, 'jau ete 'gã ajemogyau. Okaraemã kwai re taetu amusipo 'ã 'gã ku'iramũ okaraemã are etee? Naani. Jarejuwarete 'ga ree etee 'gã ku'ireteramũ. ¹⁰⁻¹¹ Amumera 'gã nipo Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gã okaraemã kwajamũ. A'eramũ sipo aipo 'gã okaraemã are aku'iramũ? Naani. Jarejuwarete 'ga ree te 'gã ku'iramũ. Okaraemã ojewi teepawamũ sipo 'ga 'arasigamũ okaraemã are? Naani. Jarejuwarete 'ga ree tee 'gã jemogyppyygi ikaraemãe'ema 'gã 'jawe futat. Nakaraemã are rũi 'gã jemogyppyygi. Ikaraemã kwai ma'e 'gã werowiat wejue Ku'jywa 'ga. A'eramũ 'ga ikaraemãe'ema 'ga 'jawe etee futat akou aku'iramũ. Sã'ã 'ywotyra, jũ mewara. Kwaraya imomỹijaga imototoka. Nan tee futat ika'aranũũ kwai ma'e 'gã. A'eramũ pẽẽ ika'aranũũ kwai ma'eramũ pejeka'aranũũ are pejejerowiaraipe'ema. Jarejuwarete 'ga ree te ki pejerowiar ete. Ka'aranũũ are aerorypawera teepaw etee ae wi. Amanũmũ erujewi jui. To. A'eramũ futat ateepawamũ aerorywa. A'ere Jarejuwarete 'ga ree aerorywa te nateepawa'uweri.

Mama'eaya ojesaukat janee

12 Mama'eay upe aeruagamũ a'jea futat werowiar awi ae poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: “A'jea futat je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ pẽẽ pejejua 'au je pyri ywag ipe. Nakwaparimũ warãu rũi futat pejejemogyau 'au je pyri”, 'jau nipo 'ga janee. Aipo e'i futat 'ga janee afutaaramũ najuejue etee futat. Aipo are jarejea'aramũ jane jareku'iramũ jarejemogyau 'awamũ. 13 A'ere kasi mama'e tywer are pejeparuapoweramũ pekwa ekoete Jarejuwarete 'ga ne. “Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee”, pe'je kasi ne. Niparuapowera'uweri 'ga mama'e tywer are. Mama'e tywera peapo, ne'ia'uweri 'ga janee. 14 Ae tee futat mama'e tywera wapo ekoete. Mama'e tywera peapo, naa'erãu rũi ae iapoi. Ae tee futat ea'at ekoete mama'e tywera apo are. A'eramũ ae nanuaramũ “ga te mama'e tywera wapoukat jee”, 'jawe'em. 15 'Gã tee futat wapo mama'e tywera. A'eramũ 'ga wemifutar imũ etee futat mama'e tywera apou. A'ere ae mama'e tywera apoaramũ ako re nooa'uweri Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoara 'gã nupe Janeruwarete 'ga “au pejot je pyri”, ne'ia'uweri. “Muku pekwap pejejemogyau je wi nakamẽsĩ rũi futat. Ywawuje futat peo muku je wi”, 'jau nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã nupe.

16 Kunumĩmet, kũjãmet. Jeyytuna 'jawe pejemogy jee. Jeporomutat je pẽ nee. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Pejemorytee kasi ne. Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee ai'i” 'jara 'ga i'me te ajem-

ogyau. Na'ga rõi mama'e tywera wapoukat pẽ nupe. ¹⁷ A'jea futar iki pẽnoryp Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'ã mama'e esagea juejue amut janee. 'Ga futat 'ã 'ara wapo rakue. Kwat, jay, jaytata. 'Ara 'ã 'ga iapou janee rakue. Ku'emamũ 'ã kwara opoa janee. A'ere 'ã okaaruwamũ kwara osou nũ. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga nanarõi. Nateep-awa'uweri 'ga 'ũina jane wi. Nooa'uweri 'ga jane wi. Janeruwarete 'ga esage esage futat. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ¹⁸ Wemifutar imũ futat 'ga 'ã ae apou rakue. A'eramũ 'ga a'jea futat oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ. Jane ree 'ga jemuaẽmi. A'eramũ 'ga a'eramũ oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete

¹⁹ Kunumĩmet, kũjãmet. Peapyaka ki je ree. Pejejeupe 'gã amũ porogytaramũ ki peenuw etee ra'ne 'gã pejejupa. Kamẽsiete kasi 'ga peje'egawar ine. Pejemara'ne'emamũ kamẽsiete 'gã nee ne. ²⁰ Ae mara'nea naJaneruwarete 'ga remifutara rõi. A'eramũ pẽẽ pejekowe'em tesirũgatu 'ga upe. Ae mara'nea nuapoarõi Jarejuwarete 'ga remifutara. ²¹ A'eramũ ki pẽẽ mama'e tesirũ apowe'em. Mama'e tesirũ apo awi pejepoia. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. A'eramũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat mama'e apou. 'Ga je'eg are tee ki peapyaka pejemogyau. A'e are pejejea'aramũ. A'eramũ futat pejejeapyoramũ ee. 'Ga rerowiaa nanẽ pejemogyau nũ. 'Ga je'eg are eapyo ma'eramũ jane 'ga remifutara kwaawi. Oporogyta jane erowiaaramũ 'ga jane katu'ogi jane mogyau wemiayuwamũ. A'eramũ

nipo 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mo-gyau ojepyri futat.

²² 'Ga je'ega renuparamũ pēē pejememory-teewe'em. A'jea futat pēē pejejea m̄yina 'ga je'eg are. A'jea futat pejejeapyoramũ 'ga je'eg are. Amumeramũ te nipo ajee 'ga je'ega pekwaap futat tee. A'ere nipo nepeapoi mama'ea 'ga je'eg imũ etee. A'eramũ nipo pēē pejememoryteeu pejemogyau. Jarejuwarete 'ga porogyta renupar ekoeteara 'gã nuapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga je'eg imũ. ²³⁻²⁴ Sã'ã ae u'aga resaga weraweraw are. A'ere 'ã ae ojesag ire awau ojepe'au jui. A'eramũ futat 'ã ae ojemoka'jama nũ. Nan ae Jarejuwarete 'ga porogyta renuwaiparamũ. Enuwi futari numiamũ. A'ere 'gã nuerowiari te. Nuapoi 'gã mama'ea 'ga je'eg imũ. Naea'aru'jawi 'gã 'ga porogytafer are. ²⁵ A'ere nipo amumera 'gã Jarejuwarete 'ga porogyta renuwi katu katu futat. Oporogyta renupara 'gã Janeruwarete 'ga ikatu'oka. A'eramũ ikatu'ogipyrrera 'gã wea'aramũ ajemogyau 'ga je'eg are au'jeteramũ. Eapyo 'gã ajemogyau 'ga porogytafer are. A'eramũ 'gã mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imũ etee futat, 'ga remifutar imũ etee futat. 'Ga je'eg imũ mama'e apo re jane poiri mama'e tywera apo awi. A'eramũ Janeruwarete 'ga u'eawera rupi etee mama'ea jane iaporamũ ojejukau esage jane ree. Ae poaa 'ga mama'e apou wemifutar imũ.

²⁶ Amumera 'gã ojemoryteeu ojee ajemogyau. Ajuago'wau ekoete, ojoje'ẽwu'jaga ajaupe. Ojoje'ẽwu'jag ire 'gã 'jau, "Je Jarejuwarete 'ga rerowiaara. Je Jarejuwarete 'ga muorypara", 'jau

futatee 'gã ajemogyau. Aipo e'i nipo 'gã numiamũ. Ojeupi tee futat 'gã jemoryteei. Nanarũi jane Jarejuwarete 'ga muorywi. ²⁷ Ku'jywa 'ga, Janeruwarete 'ga 'ã jane mu'e wemifutar are. “Pejuereko esage ki. Kũjã imen manũ ma'e are ki pejejuka esage. Kunumĩjare'ema 'gã nee nanẽ pejejejukau esage nũ. Mama'e tywera kasi peapo ne, Je rerowiare'ema 'gã 'jawe ne”, 'jau 'ga 'ã rakue. Nanuara pyu te jane Ku'jywa 'ga muorywi.

2

Sajejuka pãwẽ ete futat 'gã nee

¹ Kunumĩmet. Kũjãmet 'jau. Peapyaka ki jeje'eg are. Janejararete 'ga Jejui Kristu 'ga 'ã esagesage ma'ea. 'Ga 'ã perowiat pejemogyau. A'eramũ pẽẽ 'ga 'jawe etee futat pejejejukau pãwẽ pãwẽ pejejee. ²⁻³ 'Gã amũ nipo 'ua owaẽma pẽjatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Waity esage munepa erua ofãyrũ esage reewe. A'eramũ nipo pẽẽ mũ 'jau pejejaupe: “Kuu. Kũima'eeteete 'ga nipo kwe”, 'jau nipo pẽẽ pejejaupe. A'eramũ nipo pẽẽ aipo 'ga ree pejejejukau esage 'ga rerawau apykaw esage 'arimũ 'ga muapyka. A'eramũ nipo ajepeja 'ga 'ua osou pẽ nupe nũ. A'eramũ nipo pẽẽ aipo 'ga raity are pejemã'jãu nũ. “Kuu. Nia'wyrui 'ga raitya ra'e nũ'ũ”, 'jau nipo pẽẽ 'ga upe. “Efu'am etee futat e'ama kũi. Eapygiweramũ ywyu etee eapyk ekoete futat kũi”, 'jau nipo pẽẽ aipo 'ga upe. ⁴ Aipo 'ga upe 'jaramũ nepereko esagei 'gãaju'jawe. Aipo pẽ'ea, “Ikaraemã ma'e 'gã etee esage”, pe'je. “Ikaraemãe'ema 'gã nia'wyrĩ”, pe'je te pejejaupe poromũ. A'ere naani. Aipoa

nia'wuri Janeruwarete 'ga upe. Naju'jawe rūi 'gã pereko. Ikaraemã kwai ma'e 'gã nee etee pēpota'waa nia'wuri Janeruwarete 'ga upe.

⁵ Peapyaka jeje'eg are. Janeruwarete 'ga ikaraemãe'ema 'gã amũ'ẽ wa'yra 'ga, Jejui 'ga rerowiaaramũ. A'eramũ ae a'jea futat 'ga rerowiarareteramũ 'ga futaa. A'e 'gã etee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamũ 'gã nerawau ywag ipe ojepyri 'gã manũ re. ⁶⁻⁷ A'ere 'ã nepereko esagei ikaraemãe'ema 'gã. “Ywyu etee eapyk ekoete futat”, 'jau ete nipo pēẽ 'ga nupe pejejukawe'em 'gã nee. Naikaraemãe'ema 'gã nũi agawewi 'ã pē nereko tywet. Ikaraemã kwai ma'e 'gã agawewi 'ã pē nereko tywerete. 'Gã futat 'ã pē nerawau 'wyriara 'gã nowase, pē je'ẽwu'jaga ekoete 'ã Jejui 'ga rerowiararamũ ajaupe. A'eramũ 'ã ikaraemã kwai ma'e 'gã pē nerekou tyweaete, Jejui 'ga kurapa pē nupe jepi. Ma'eramũ sipo ajee ikaraemã kwai ma'e 'gã nee tee pejejuka? pejejukau pãwẽ ete'em 'gã nee? Pejejuka esage pãwẽ ete futat 'gã nee.

⁸ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are rakue. “Sã'ã pejejuka esagea pejejee. Nan tee futar iki pejejuka pejejee”, 'jau 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue. Aipoa 'ga je'ega rupi pejejemogyau esage 'ga upe. ⁹ Ikaraemã kwai ma'e 'gã nee etee pēporomutara sipo esage Janeruwarete 'ga upe? Naani. Aipoa nia'wuri 'ga upe. Na'ga je'eg imũ rūi aipoa peapo pejejemogyau 'ga upe. ¹⁰ 'Ga amũ nipo 'jau: “Jarejuwarete 'ga porogyta je aenupap ja'wyja'wy”, 'jau nipo 'ga akou. “Amume'ri are ete te aje je najeparuapoweri. A'eramũ je

iapowe'em”, 'jau nipo aipo 'ga akou. Aipo 'ga nia'wuri Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawi katu katu 'ga 'ga porogyta. Ināinānī'ī etee 'ga enuwī. Aipoa nia'wuri Janeruwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ojekwau Ku'jywa 'ga upe. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee rakue: “Peko awi pejejemirekoe'ema kūjā are”, 'jau 'ga janee rakue. “Peporojuka awi”, nanē nū 'jau 'ga janee rakue. A'eramū nipo amumera 'ga okowe'em futat wemirekoe'ema kūjā are numiamū. A'ere nipo 'ga 'ga amū jukai. A'e 'ga ojemotywet Jarejuwarete 'ga upe 'ga amū juka re. 'Ga nuenupawi katu Jarejuwarete 'ga porogyta. ¹²⁻¹³ A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga 'eawer imū etee futat pejejemogyau 'ga upe. Oporogyta renuw ire 'ga pē katu'ogi. A'eramū futat 'ga pē mueapyou oje'eg are, mama'e tesirū apoukare'ema pē nupe. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: “Jeporogyta peenup katu katu ra'e. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga je'eg imū etee futat mama'e mome'wau 'gā nupe. Pejeporogytau esage pejejemogyau 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat. Anure nipo Janeruwarete 'ga ae majatykai wowase tapy'yi tesirūmera reewe futat. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga jane mome'wau 'gā nupe 'gā nowase. Ajuee ae jemuaēme'emawera rerapoa 'gā nupe. Aipo 'gā nee Janeruwarete 'ga ajemuaēme'ema. Ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nee etee te nipo 'ga jemuaēmi. A'eramū nipo 'ga ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nerekou tywere'ema, wowase ae majatykaawa 'ara rupi.

Jejui 'ga rerowiaararete 'gā ojopoa

14 Kunumĩmet. Pěẽ 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ 'ã pěẽ jerenyra 'jawe. A'eramũ ki pěẽ jeje'ega renupa katu. 'Gã amũ nipo, “Je Jejui 'ga rerowiaaramũ ako”, 'jau nipo 'gã ajaupe. A'ere nipo 'gã nako esagei Jarejuwarete 'ga je'eg imũ. A'jea sipo poromũ futat 'ga 'eawera? Naani. E'i ekoete 'ga akou. Jejui 'ga rerowiaararete 'gã ajemogy esage ete 'ga je'eg imũ. A'eramũ nipo 'ga werowiaararete 'gã etee imonou imogyau ojepyri 'gã manũ re. ¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'ga amũ nipo 'ua owaẽma pẽ nupe waity torotoro'gi rerekou. Wemi'urame'emamũ nanẽ nipo 'ga 'ua owaẽma pẽ nupe 'eramũ sipo pěẽ 'ga mama'e tywe'ema resakawe maran 'ga rerekou? Ma'ja sipo peapo 'ga upe? ¹⁶ A'ere nipo mama'e mũ nepemonoi agawewi 'ga upe. A'etea nipo pěẽ, “Ere ewau epy'a'wyre'emamũ ekou. Ejemi'war iki ekou. Ejaitya nanẽ imojopy'rau nũ”, 'jau nipo pěẽ 'ga upe. A'eramũ 'ga ma'ja 'wau? Pemono sipo mama'e mũ 'ga upe aipo 'ga upe 'jawamũ? Pemono nipo taity ape 'ga upe “emajapy'ru ejaitya” 'ga upe 'jawamũ? Naani. Aipo 'ga upe pe'e ekoetea sipo esage? Naani. Aipo pe'je ekoete te pejejemogyau 'ga upe. Nan ki peapo, ne'ia'uweri Janeruwarete 'ga janee rakue. “Pejopoar iki. Pěpota'wa esage ki pejejee”, e'i te Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹⁷ A'eramũ pěẽ Jejui 'ga rerowiaaramũ pejejopoa esage pejejujukau esage pejejee. Nan te ae 'ga porogyta renuparamũ iapoi. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. Jarejuwarete 'ga porogyta renupare'emamũ pěẽ peje'eg ekoete, “Je 'ga rerowiaara”, pe'je ekoete te.

18 Jejuí 'ga rerowiaaramũ nipo pẽẽ mũ 'jau, “Je nanẽ Jejuí 'ga rerowiaara”, 'jau nipo pẽẽ. A'ere nipo nepeenuwi katu katu 'ga porogyta. A'ere nipo aipo 'e reewi nepejopoari, pejejemuaẽme'ema pejejee. A'eramũ nipo a'jea futat Jejuí 'ga rerowiaararete 'ga 'jau aipo 'jara 'ga upe: “Jejuí 'ga rerowiaara je, ere 'ã. A'ere 'ã nerepoari 'gã ekou. Je te 'ã a'jea futat 'ga rerowiararetea. Esak je 'ga je'eg imũ etee 'gã poara”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramũ je a'eramũ 'jau pẽ nupe: Jarejuwarete 'ga rerowiarareteramũ ae 'ga porogyta renuwi. Opota'wa esageramũ ajuee. 'Ga je'eg imũ mama'e apoare'emamũ ae 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe etee futat ae rekoi. A'eramũ pẽẽ Jejuí 'ga rerowiarareteramũ mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat. A'eramũ 'gã pẽ nesaka, 'ga je'eg imũ mama'e aporamũ. “Kuu. Nan te ae Jejuí 'ga rerowiaaramũ ra'e”, te'i 'gã pẽ nesaka 'jau. 19 “Ku'jywa 'ga etee futat Janeruwaretea. Nirũi futari 'ga”, te'i 'ga pẽ nesaka 'jau. A'jea futat aipoa morogytaa. A'ere 'ã pẽẽ 'ga porogyta renupare'emamũ mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwãuwe pejemogy. Mama'eukwaawa nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga okwaap futat numiamũ. “Oporogyta renupare'ema 'gã 'ga omono tata rakuwa upe 'gã nerekou tyweaete” 'e 'ã ikwaapa futat numiamũ. A'etea 'ã nuerowiari 'ga porogyta. Mama'e tywera apo are etee futat 'ã wea'aramũ. Oyyita futat tee Janeruwarete 'ga wi. Ikyjea erekou imoyyita futat tee. A'etea 'ã nuerowiari 'ga porogyta. 20 Pejeagairanamũ etee 'ã pejejemogyau. “Jarejuwarete 'ga rerowiaara je”, 'jau nipo pẽẽ numiamũ. A'ere nipo pẽ'me

ate. Peenuw ete agawewi futat 'ga porogyta numiamũ. A'etea pẽẽ enupare'ema 'jawe ete peko, 'ga je'ega rupi etee pejemogyawe'em. A'eramũ pẽẽ a'eramũ pejemoryteeu pejemogyau.

²¹ Pẽnea'ar iki Abraão 'ga ree. Abraão 'ga 'ã janeypya. 'Ga 'ã ako Jarejuwarete 'ga porogyta renuparareteramũ rakue. Ma'ja ajee 'ga wapo ojefutarukaawamũ Jarejuwarete 'ga upe rakue? Majepei tee 'ã Abraão 'ga ra'yra 'ga rakue. A'eramũ 'ã 'ga oporomutaramũ nanimenime wa'yra 'ga ree rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Eja'yra 'ga ejuka iapyau jee, a'e pa je 'ga upe kwy. Taesak 'ga a'jea futat tejerowiara 'jau kwy”, 'jau 'ã Janeruwarete 'ga ojeupe rakue. A'eramũ 'ã 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Eja'yra 'ga eroo ywytyra apyte'rarimũ. Peu 'ga terejuka iapyau jee 'jau”, 'jau 'ã 'ga 'ga upe rakue. A'eramũ 'ã Abraão 'ga wa'yra 'ga rerawau 'ga 'eawer ipe rakue. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga je'egi erujewi 'ga upe rakue nũ. A'eramũ 'ã 'ga 'ga ra'yra 'ga jukaukare'ema 'ga upe rakue. “A'jea futat je rerowiar ape ra'e. Je muoryw ape ipyu, jeporogyta renuwa pyu. Ene 'ã eneresagesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. ²² Abraão 'ga werowiat 'ga porogyta rakue. A'eramũ 'ga 'ga 'eawer imũ etee futat mama'e apou akou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jauwã Abraão 'ga upe. “Ene 'ã a'jea futat je rerowiar ape”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ²³ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga Abraão 'ga remi- apofera kwasiarukari ka'aran are 'gã nupe rakue. A'jea futat aipo 'ea. “Abraão 'ga a'jea futat je rerowiaararetea. Jejekoty'aawaretea nanẽ 'ga

nũ. A'eramũ 'ga a'jea futat wesageramũ jee”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'gã nupe rakue. ²⁴Jane nanẽ nũ, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” 'e re mama'ea siapo 'ga je'eg imũ etee. Oje'ega rupi etee mama'e apoare'ema 'gã nupe 'ga, “esagesage 'ga jee”, ne'ia'uweri. Oporogyta renupara 'gã nupe etee 'ga 'i, “esage 'ga jee”, 'jau.

²⁵Nan tee Raape ãẽ rakue. Kũjãmene'ema agawewi ãẽ rakue. A'etea ãẽ Janeruwarete 'ga rera renupawe werowiat akou rakue. A'eramũ ãẽ 'ga remiayuwa 'gã mima oje'wyr ipe 'gã a'gwau 'gã nee ifuwet ma'e 'gã nui rakue. Kaaruwamũ ãẽ 'jau 'gã nupe: “Ajepeja pe rupi pekwap pejeka'jama wã nui”, 'jau ãẽ 'gã nupe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau ãẽ upe: “Je rerowiar ape ekou ra'e. Jeremiayuwa 'gã nee erejejuka esage ra'e. A'eramũ ene ejesageramũ jee. A'eramũ je ene rerekou tywere'em eneremiapofer are”, 'jau 'ga ãẽ upe, wemiayuwa 'gã ãẽ iapisiukare'emamũ rakue.

²⁶Sã'ã ywyrapara a'wyre'ema u'ywe'eme. Nan tee futat jane. “Jarejuwarete 'ga je arowiat”, 'jarekoetearamũ 'ga je'ega rupi etee mama'ea niapoi. Ia'wyre'emamũ ae rekoi. A'eramũ ki pẽẽ, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” 'jaramũ mama'e apou 'ga je'ega rupi ete nanẽ nũ.

3

Au'je pejeje'egaiw ire

¹Kunumĩmet. Kũjãmet. Pẽẽ mũ nipo pñekowet Jarejuwarete 'ga porogytafer are pejejamu'jaramũ. A'ere ki pñeapyo ra'ne 'ga je'eg are pejejamu'e are. Kasi a'e pe 'ga pẽ

nereko tyweretei pejejamu'e tyweramũ ne. Moromu'jaramũ tee 'gã 'jawe kasi pẽẽ ne, pejejamu'e re peo pejejemogyau mama'e tywera apou 'gã nupe ne. Nanuaramũ pejamu'e futat numiamũ. A'ere pejejamu'e reewi mama'e tywera apou nũ 'ea nia'wyri. Kasi a'e pe nanuaramũ pẽnemimu'efera 'gã 'i ajaupe ne: “'Ga 'jawe tee futat jane iapoi”, 'jau 'ga remimu'efera 'gã ajaupe ne. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga ajamu'e tywearera 'ga rerekou tyweaete, oje'eg are 'gã mu'e tyweramũ. Moromu'jatywera 'gã akotee ma'e 'gã tywera wapyraap Jarejuwarete 'ga upe. ² A'je futat 'ã ae mama'e tywera apoare'emamũ nokoi amũ. Jejui 'ga rerowiaaramũ miamũ 'ã jane jare'aka'jãmaiwamũ mama'e tywera apou. 'Ga amũ iypy we ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ã 'ga amũ rekoi wesageramũ. A'ere 'ã ae nitywi futari amũ iypy we ajaupe ije'egaiwe'emamũ rakue. Iypy we 'ga amũ ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ã 'gã wesageramũ futat ajemogyau. Nuapoi futari amunipo 'ã 'ga mama'e tywera. A'ere 'ã ae nitywi te nanuaramũ rakue. ³ Sã'ã ae kawaruu 'arimũ wapyg enune imory'weawa monoa ijuru pe. A'eramũ 'ã ae imory'weawa iãma koka opo pe. A'eramũ 'ã ae kwe katy ikwawiweramũ kwe katywara iãma matãu jupe. Ko katy ikwawiweramũ 'ã ae ko katywara iãma matãu jupe nũ. Inugagatu pe rupi. Ee oporomory'weweramũ 'ã ae imory'weawa iãma matãu pãwẽ jupe. A'eramũ futat 'ã opytau. Niapoi'i agawewi futat 'ã imory'weawa. A'etea 'ã wereko. ⁴ Sã'ã yaruu ku'ookawa nanẽ nũ 'ã niapoi'i agawewi. A'etea 'ã iku'ookara 'ga anugatu

iku'ooka'wi pyu, 'y rypojuaga rupi inuga esage.
⁵ Nan tee futat 'ã janekũa. Niapoi'i agawewi futat.
 A'etea 'ã ae morogytauu mome'wau ipyu.

Tata 'ywa nanẽ 'ã niapoi'i agawewi nũ.
 A'etea 'ã kouu pype amu'aramũ enyu ko pype
 ojepoje'ogukare'ema weny re. ⁶ Nan tee futat 'ã
 janekũa nanẽ nũ. Morogyta mome'u re opike'ema
 futat nũ okwasi'wau 'ã. Jarejemote'arukaa 'ã
 jareje'egaiwa pyu, jarejemogyau ipyu futat 'ã
 jarejoje'ẽwu'jaga. Niapoi'i agawewi 'ã janekũa
 'upa janejuru pe. A'etea 'ã jane ipyu futat
 jarejemote'aa. Ipyu futat jane 'ã jareje'egaiwamũ
 jarejemogyau. NaJarejuwarete 'ga je'eg imũ
 rũi jane 'ã jarejoje'ẽwu'jaga jarejemogyau.
 Mama'eukwaawa 'wyrara je'eg imũ te jane
 joje'ẽwu'jagi. ⁷ Sã'ã ae wyra'yra pyyga imota'waa
 weymawamũ. Wyra'yra 'ã ae ipyyka. Owewe
 ma'ea 'ã ae wyra'ia'yra pyyka. Jowosipewa'yra
 'ã ae ipyyka. Piraa'yra 'ã ae ipyyka. Mĩmera 'ã
 ae ipyyka weymawamũ imota'wau. Ota'wa re
 'ã ojerekoukaa esage ae upe. ⁸ A'ere janekũa
 nanarũi. Nimota'waarũi futari jane jarekũa.
 Nitywi ae amũ akũ mota'waaramũ. Sã'ã moja
 afuaga rerekoa ajuru pe ae apisawa. Nan tee
 futat jane jarejomote'aawa rerekoi jarejuru pe.
 Jarekũ mũ futat jane jarejoje'ẽwu'jaga. ⁹ Majeppei
 tee agawewi futat 'ã janekũa. Ipyu etee futat
 'ã jareporogytau esage Jarejuwarete 'ga upe.
 A'ere 'ã jane anurenure'i ipyu futat jarepytuna
 'gã ago'wau nũ 'jau. Janeruwarete 'ga 'ã jane
 apo oje'jawe futat rakue. Ma'eramũ sipo ajee
 jane juago'oi? 'ga 'jawewaramũ jane juago'oi?

10 “Ene 'ã eneresagesage”, 'jau futatee agawewi 'ã jane Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ã jane aipo 'ga upe 'e re aipo 'ga upe 'jare'ema 'jawe etee jarewau morogyta tywera mome'wau nũ 'jau. A'ere nanuara nia'wyri. Peapo awi nanuara.

11 'Ya te aje 'ã najane 'jawe rũi. 'Ywu'ywura rupi 'ã 'y esagea etee 'ua. Natypykureri 'ã 'ya 'ua 'ywu'ywura rupi. Iky'a ma'ea iky'a ma'ea etee futat nũ. Iky'ae'ema 'ã iky'ae'ema etee futat nũ. A'ere ae nanarũi. Ae wi morogyta paraparawamũ 'ua. Majepeja aejuru rupi etee futat ae oporogytau esage oporogytau tywet 'jau.

12 Sã'ã y'wa o'yw are etee futat i'aa. Nopopori 'ã y'wa'aa ojo'yw ekoete are. O'yw are etee te 'ã y'wa'aa opopoa. Y'waiwa'aa 'ã nopopori amyneju 'yw are. Mamãũũ'a 'ã opopore'ema 'yypo are. Nan tee futat 'ã ae 'y ky'a awi 'y esage pyyke'ema. Ma'eramũ 'ã je 'i pẽ nupe: kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Jarepytuna 'gã ago'oaramũ jarejemogy re maran Jarejuwarete 'ga muorypa? “Ene te 'ã eneresagesage”, Jarejuwarete 'ga upe 'e re jarepytuna 'gã ago'wau 'ea nia'wyri Janeruwarete 'ga upe, a'e je pẽ nupe.

I'akwaap ma'e

13 Pẽẽ mũ te nipo ajee i'akwaap ma'eramũ peko. Eapyo ma'e 'gã mama'e esagea tee wapo. Oje'ega esage etee ajemogyau. Eapyo ma'e 'gã ajemuaẽma ajuee. Esagesage 'gã. Eapyo ma'e 'gã nojerowiaraiwi ojee etee. Nan te ae Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamũ. A'eramũ nipo aipo 'ga resakara 'gã 'jau: “Ga 'ã eapyo ma'ea”, 'jau nipo 'gã 'ga resaka. 14 A'ere nipo pẽẽ mũ

iporerekoaywet ma'eramũ peko. Pěẽ mũ nipo imara'ne ma'eramũ. Pěẽ mũ nipo pejejeupe tee mama'e apou. A'ere poromũ pẽ'me ate, “je te 'ã je'akwaap katu katu” pẽẽ 'jawamũ. ¹⁵ Nanarũi ae Jarejuwarete 'ga remimu'akwaaweramũ. Naojee te rũi ae jerowiaraiwi. Ojee tee ojerowiaraip ma'eramũ pẽẽ naJarejuwarete 'ga 'Agesage arũi pẽ mueapyoi. Pejemukueapyo ekoete te. Mama'eukwaawa 'wyriara te pẽ mu'akwaaw ekoete mama'e tesirũmer are. ¹⁶ A'eramũ nipo iporerekoaywet ma'e 'gã ajamueu. Ojee etee ea'at ma'e 'gã netee nipo 'gã ajamueu ojoje'eg are. A'eramũ futat nipo 'gã ojomotywea Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁷ A'ere jane Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamũ jane nanarũi. 'Ga porogyta kwaaparamũ jane niapoi futari mama'e tywera. Jane 'ã jarejamueukare'ema. 'Ga porogyta kwaawa 'ã jane mojekukaukar esage etee te jarejuee. Sã'ã y'wa 'yw esagea. Y'wa esagea etee 'ã i'aa y'wa 'yw esage are. Nan tee futat jane 'ga porogyta renuparamũ. Mama'e esagea etee iapoi. Jarepota'wa pãwẽ pãwẽnamũ ete futat jarejemogyau jarejuee. 'Gã amũ te nipo ajee ako esage janeremiesagamũ etee. A'ere janereatywi akowarũe'em. Ojomoryteeu akou. A'ere jane nanarũi 'ga porogyta renuparamũ. Jane a'jea futat jane reko esagei. Jarejueatywi miamũ futat jane reko esagei. ¹⁸ Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nipo oje'ega ajaupe, “au'je pejemara'ne re pejejuee”, 'jau nipo 'gã ajaupe. “Pẽpota'wa esage etee pejejuee”, 'jau nipo 'gã ajaupe. A'eramũ nipo ajuee imara'ne awi ojomosi'ara 'ga wesageramũ akou Jarejuwarete 'ga upe.

4

Jarejuwarete 'ga remiayuwarete

¹ Ma'eramũ sipo pẽẽ mũ au'jeteramũ pejejamueu? Pejee etee te pẽnea'at. Pejejemuaẽma mama'e are etee pejejemogyau. A'eramũ pẽẽ a'eramũ au'jeteramũ pejejamueu pejejemogyau. ² Mama'e mũ nipo pefutat pejejemogyau. A'ere nipo nepẽtywi pejejemifutara pyu. A'eramũ nipo pẽẽ pejefuweramũ pejejemifutara rerekwara 'gã juka are. “Maran ajee jane nanẽ janetywi ipyu 'ũ?” 'jau nipo pẽẽ pejejuerekoayau pejejomama'e are. A'eramũ nipo pẽẽ pejejamueu pejejemifutar are. Ma'eramũ sipo pẽẽ nanẽ nepẽtywi pejejemifutara pyu nũ? Nepeenũi te Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ pẽẽ a'eramũ pejetywe'emamũ pejejemifutara pyu. ³ Ma'eramũ sipo 'ga imure'ema pẽ nupe ojeupe pẽẽ enũjamũ? Pejemaku'i eteeawamũ te peenũi 'ga upe. A'eramũ 'ga a'eramũ imure'ema pẽ nupe. ⁴ Ma'eramũ sipo pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi? Omen awi opoit ma'e 'jawe pẽẽ. Nepekwaawi nipo “ywy pewara mama'e are etee ea'at ma'eramũ ae rekoi Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamũ” 'ea? 'Ga rerowiare'ema 'gã nemifutar imũ mama'e apoara 'gã nanẽ ajemogy Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamũ nũ. ⁵ Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari U'agesage are rakue. Nakwasiarukari tee 'ga ee. U'agesagea 'ã 'ga amut werowiaaramũ janee. A'jea futat 'ga 'Agesagea iro 'jau ae ree, 'ga wi ae paira futare'ema. Sã'ã ae kũjã are iro ae 'ea. Nan tee futat 'ga 'Agesagea iro'i ae ree. ⁶ A'ere 'ga 'Agesagea te jane

mogyi jane mamuakaa 'agamũ mama'e tywera apoukare'ema ae upe. Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo 'gã nupe rakue:

“Je poar ape 'jara 'gã je apoat tejemifutar imũ mama'e apoukaa 'gã nupe.

Je nafutari 'ga tepoara 'jara 'gã te ajee je napoari.

Aipo 'jara 'gã ajemogy je ree iporomutare'emamũ”,

'jau 'ga inugukaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramũ ki pẽẽ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ “ore mu'e ape ejemifutar are. Taruenup eneje'ega 'jau”, 'jau ki pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega. Mama'eukwaawa 'wryiara pejejeupe ije'egamũ ki pe'je jupe “Naeneje'ega rũi je aenup. A'eramũ ene ejepe'au je wi”, 'jau ki pẽẽ jupe. A'eramũ ojepe'au pẽ nui. ⁸ Ojee te pẽnea'aramũ Janeruwarete 'ga jekwaawukari pẽ nupe. Pejetywer awi pepoit. Pejemogy esage 'ga upe. “Je Jarejuwarete 'ga je'ega aenup”, 'jau nipo pẽẽ mũ pejejea'aramũ. A'ere nipo pẽẽ aipo 'e re mama'e tywera apou 'ga remifutare'em imũ nũ. A'eramũ 'ga je'ega renupare'ema 'gã 'jawe te pejemogy ne. Au'je nanuara apo re. 'Ga remifutar imũ a'jea futat pẽẽ iapoa te esage 'ga upe. ⁹ Pejetywera peru'arasig erajemogyau. Pejoo'o pejetywera upe. Pejeku'iawera perojoo'o erajemogyau, eru'arasiga. ¹⁰ Ajemotywet je enee ojeupe pẽẽ 'eramũ Janeruwarete 'ga pẽtywera tomoit pẽ nui 'jau. Pejetywera pejejewi imoir ire pẽnesage pejjemogyau 'ga upe nũ.

Au'je pejejuago'o re

11 “Ga 'ã nia'wuri akou Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je awi pejejaupe. Au'je pejuago'o re. Janeruwarete 'ga 'ã “pejuereko esage ki”, e'i 'ga 'ã janee rakue. A'eramũ pëë pejuago'oramũ 'ga porogyta renupe'ema. 'Ga porogyta renupa katuare'ema 'gã 'ga kurapara 'jawe ajemogy 'ga upe. 'Ga porogyta renupare'emamũ nanë pëë 'ga kurapara 'jawe pejemogy 'ga upe. 'Ga porogyta kuraparamũ nanë nepeenuwi 'ga porogyta. “Je te 'ã je'akwaap Jarejuwarete 'ga apyraap”, 'jau nipo pëë 'ga porogyta kuraparamũ. 12 Janeruwarete 'ga te jane kwaap. 'Ga te oje'ega amut janee. Oje'ega renupare'ema 'gã 'ga ikwaapa futat. Aeremiapofera nanë 'ga ikwaapa futat. 'Ga te ae katu'ok aetywer awi. 'Ga te e'iarũ janee, “tata pe ekwap”, e'iarũ janee. Aerefetee aipo ne'i arũi ajaupe. Nijokwaawi jane. Nikwaawi jane jarejotywera. A'eramũ ki pëë, “ga nipo 'ã nia'wuri akou Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em pejejaupe.

Janeremiaporam

13 Peapyaka ki jeje'eg are. Pëë mũ nipo pejeporogytau pejejaupe. “Ai'iwe je oi kwe pe ajepeja amunaw ipe teporowykyau, tejeka'aranũũ ruga tekou. Teka'aranũũ re nipo tejua ikokwar are nũ”, 'jau nipo pëë pejejaupe. A'ere kasi aipo pe'je ne. 14 Nikwaawi jane jarejemiaporama ai'iwe. Nikwaawi jane ai'iwe jaruete jarejekoa. Nikwaawi jane jaremanũa. Ywysiga 'jawe jane. Sã'ã ywysiga jywa ai'iwetetewe. A'ere 'ã kamëšite ojeupiapap nũ. Nan tee futat jane. 'Awamũ jaruete jane jemogyi numiamũ. Ai'iwe nipo

jane maran gatu jaruete'em jarejemogyau. Nikwaawi jane. ¹⁵ A'eramũ ki pẽẽ aipo 'jau te pejeje'ega: "Jarejuwarete 'ga ifutar ire nipo je oi peu teporowykyau", 'jau ki pẽẽ pejeje'ega. ¹⁶ A'ere 'ã pẽẽ aipo nepe'jei. Peje'ẽran ekoete te 'ã pejejemogyau. Pejejemiaporam are ete 'ã pejerowiaraip. Mama'e are pejejea'awamũ ete 'ã pẽparuapowet mama'e are. "Je te futat mama'e aapo tejee. Najepoarukari je Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo pẽẽ pejejemogyau numiamũ. A'ere aipo 'ea nia'wyrì. ¹⁷ Jarejuwarete 'ga remifutara 'ã pekwaap. A'eramũ pẽẽ 'ga remifutar imũ mama'e apoe'em ire pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe.

5

Ika'aranũũ kwai ma'e 'gã neko tyweawam

¹ Ika'aranũũ kwai ma'eramũ ki peapyaka jeje'eg are. Pẽẽ mũ 'awamũ ika'aranũũ kwai ma'eramũ futat numiamũ. A'ere nepeenuwi Jarejuwarete 'ga porogyta. A'eramũ nipo pẽẽ anure pejekou tywet. Pẽ'arasiga nipo pẽ nerekou. Peje'arasiga nipo pẽẽ erajaa'wau erajemogyau. ² Pẽkaraemã nipo i'mu'muga etee i'wau. Pẽnaitya nipo kupi'ia tee i'waupap. ³ Pẽka'aranũũ ywope'ia nipo weposipopopawamũ etee 'upa. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga wowase ae majatykaaw ipe, tekotee 'gã 'jau pẽ nupe: "Esak ika'aranũũ kwai ma'e 'gã. Ika'aranũũ kwai agawewi 'gã 'ã jepi. A'etea 'gã 'ã akate'em ajaupe jepi. Nomono'i'i futari 'gã ape 'gã nupe. Weposipopopawamũ etee futat 'upa. A'eramũ i'mu'muga etee futat i'waupap tuwamũ", 'jau nipo 'gã pẽ nupe. Sã'ã

mirurua aero'o moto'oma ae mojero'wua. Nan tee futat nipo pēē ika'aranũ kwai ma'eferamũ. Pēka'aranũũ 'mu'mugera pēnakate'emawera resaukari. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tywet ee. ⁴ Ka'aranũũa 'ã pemono'og ekoete jepi. A'ere 'ã nepemepyi pejejemiyauwa 'gã jepi. A'eramũ nipo 'gã pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. “Kwaiwete agawewi 'gã ka'aranũũa. A'etea 'gã nomepyi ojeupe ore porowykyramũ ikue”, 'jau nipo 'gã pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe, Pãjēeteete 'ga upe.

⁵ 'Awa ywy pe pejejemogyau kwaiwete futat pēka'aranũũa. A'eramũ 'ã pēē pejeporowykyawe'em. Pejejemifutara etee 'ã pēē iapou. Sã'ã pēē pejejeymawamũ moky'ra i'upyrāmũ. A'eramũ 'ã pēē imoporowykyukare'ema. A'eramũ 'ã pēē iky'ra re ijukau. Nan tee futat pēē. Nepeporowykyi. Pejejemifutara etee 'ã iapou. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga pē monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe pē nerekou tyweaete. ⁶ Ika'aranũũ kwai ma'eramũ pēē mũ pejejajukaukaa ekoete pejejaupe. 'Wyriara upe nipo pēē 'gã amũ nerawau ekoete 'gã je'ēwu'jaga. “Ekoay 'gã mama'e tywera apou jee. Ejukaukat 'gã”, 'jau nipo pēē 'wyriara upe. A'eramũ nipo pēē 'gã jukaukaa ekoete. Nuapoi agawewi nipo 'gã mama'e tywera. A'etea nipo 'gã 'gã jukaukaa ekoete. Nuerowiari tāmējē 'gã, “naapoi je mama'e tywera” 'gã 'eramũ. Nika'aranũũi wejue 'ga. A'eramũ 'ga ojepeyare'ema.

Peapesak Jarejararete 'ga rura

⁷ Pěě 'ã jepyntuna 'jawe jee. Pejejereko tyweramũ kasi pejepyat ne. Janeruwarete 'ga te nipo pẽ nepyat anure. Jarejararete 'ga jewyra ete ki peapesak pejemogyau pejemogekowe'em futat. Sã'ã aeko jaramũ ae jemogya ko pypiara tyarũ rapesaga. Najema'nẽma'nẽi 'ã ae ityarũ are. ⁸ Nan tee futat pejemogy Jarejararete 'ga rura rapesakaramũ. Pejejorypawe'emamũ futat pejemogyau. Anurenure'i nipo 'ga ruri nũ. Ko futat nipo iwaẽmi ja'wyja'wy 'ga ruawa upe. A'eramũ pẽẽ pejemogypyka etee futat pejemogyau 'ga rura rapesaka.

⁹ Pejuago'o awi tesirũgatu Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nekoramũ. Najane rũi sajuereko jarejeape. Jejui 'ga te jane rereko weape. Anurenure'i futat nipo 'ga ruri. A'eramũ 'ga te “nepẽa'wyri pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe”, 'javarũ jane. Jane, nepẽa'wyri pẽẽ Jarejuwarete 'ga upe jarejaupe jane 'e re nipo Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei aipo jarejaupe 'eawer are.

¹⁰ Kunumĩmet. Kũjãmet 'jau. Pẽnea'ar iki Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warera 'gã nee. Ymã 'ã 'gã jemogyi Janeruwarete 'ga porogyta mome'waramũ 'gã nupe rakue. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga porogytafer are iporenuwiwere'ema 'gã 'gã nereko tyweretei rakue. A'ere 'ã 'gã wereko tywereteramũ miamũ 'gã nopoiri futari Jarejuwarete 'ga mome'u awi rakue. Uag ma'e 'gã te ajemogy wereko tywera upe. Ojemouaga etee futat wereko tyweramũ. A'ere 'gã jero'wuro'wui etee futat Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u are. ¹¹ “Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warypyara 'gã iku'i ajemogyau

rakue”, sa'e 'ã jane 'gã mome'wau jepi. “Nopoiri futari 'ã 'gã Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u awi rakue”, 'jau jane 'ã jepi. Sã'ã Jo 'ga rakue. Jo 'ga rerekwawer are pënea'at. Jo 'ga 'ã ojemouaga etee futat akou wereko tywera upe rakue. Opoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Esagesage Jo 'ga jee. Wereko tywerete agawewi 'gã 'ga je ree. A'etea 'ga nopoiri futari je rerowiar awi”, 'jau Janeruwarete 'ga Jo 'ga upe, ojerowiaa Jo 'ga ree rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Jo 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ã a'jea futat ajemuaẽm jane ree. Opota'waramũ futat 'ga jane ree. A'eramũ 'ga mama'e esage mua janee.

¹² 'Awamũ je mama'e mũ ree pë mu'ei. Pe-jejaupe pejeporogytau ki peporogyta esage etee futat. Mama'e a'jea etee futat ki pemome'u pe-jejaupe. “Mama'ea je aapo”, 'jau ki a'ea peapo peje'eawer imũ etee. Amumera 'gã nipo o'me ekoeteramũ, “ywagipewara 'gã neape je mama'e apoi. Ywy apoarera 'ga reape nanë je iapoi nũ. Je kwaap 'gã. Okwaap 'gã jeremimome'ua a'jea futat”, 'jau futatee nipo 'gã ajemogyau. A'ere kasi pëẽ aipo pe'je ne. “Je renũi ekoete kasi pejepe ne”, 'jau 'ã Janeruwarete 'ga janee rakue. Aipo pë 'e ekoeteramũ nipo Janeruwarete 'ga 'i pë nupe: “Nepëa'wyretei jee”, 'jau nipo 'ga pë nupe, pë monou muku ojewi.

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹³ I'arasig ma'eramũ pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Iku'i ma'eramũ maraka ra'aga 'ga muorypa. “Ene te 'ã eneresagesage oree”,

'jau ki pēē pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁴Pejekaruaramū ki Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyr-iara 'gā peenūi amū. “Pejot pejeje'ega monou Ku'jywa 'ga upe je ree”, 'jau ki pēē 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ua Jejui 'ga rer imū miarakawenana monou pēapyte'rarimū oporogytau Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹⁵Ojeupe werowiaara 'gā porogyta re Janeruwarete 'ga pēkaruara pe'ai pē nui. Pētywera reewe ipe'au pē nui. ¹⁶Pēē mū nipo mama'e tywera apo awi pejejeateea'ne'emamū. A'eramū ki pejemome'u pejejaupe. A'eramū pēē pejeje'ega pejejotywer are Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'jau: “Kiapi'ni. Mama'e tywera 'ga wapo akou. A'eramū 'ga 'awamū otywera reru'arasiga erekou. A'eramū ene 'ga katu'oka 'ga tywer awi. Emoit 'ga tywera 'ga wi”, 'jau ki pēē pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga katu'oka nū, 'ga mueateeu mama'e tywera apo awi. Ojeupe ako esage ma'e 'ga je'egamū Janeruwarete 'ga 'ga porogyta renuwi futari. Mama'ea 'ga wapo a'jea futat 'ga je'eg imū. Aeremiapoe'ema miamū 'ga wapoukat ae upe ojeupe enūi re.

¹⁷⁻¹⁸Pēnea'at Eliasi 'ga ree. Esage ma'e 'ga. Ymā 'ā 'ga je'egi Jarejuwarete 'ga upe rakue. “Amana kyre'ema je afutat”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga 'eawera rupi ete futat muapyra kwara magwapa amana mogyrukare'ema rakue. A'eramū 'ā Eliasi 'ga muapyra kwara kwaw ire oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. “Ere amana mogyrukaa nū”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. A'erauwe 'ā Janeruwarete 'ga amana mogyrukaa

rakue nũ. A'eramũ futat 'ã temi'ua ojeupa rakue nũ. Maira te Eliasi 'ga rakue? Naani. Aea futat 'ga, jane 'jawe futat 'ga.

19-20 Kunumĩmet, kũjãmet. Janeruwarete 'ga porogyta 'ã a'jea futat agawewi. A'etea nipo pẽẽ mũ Jarejuwarete 'ga porogyta rerowiaraipe pejepoia 'ga wi. A'ere ki Jarejuwarete 'ga porogytafer awi ipoire'emamũ peje'eg 'ga wi opoit ma'e 'gã nupe. Maran gatu nipo 'gã 'ã ojewyre'ema 'ga rerowiarara upe nũ. A'eramũ nipo werowiaru'jawamũ Jejui 'ga 'gã tywera pe'au 'gã nui nũ, 'gã katu'oka 'gã mogyau nũ. A'eramũ 'gã awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jejui 'ga 'gã monoukare'ema peu. Werowiaru'jawamũ wejue 'ga 'gã nomonoukari 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Pẽnoryw iki pejemogyau morogyta esage are, kunumĩmet, kũjãmeramũ nanẽ nũ je 'i pẽ nupe.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4